



והנה רבה אמר: אמר הקב"ה, אמרו לפני בריה מלכות זכרונות שופרות, מלכות כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות כדי שיבא לפני זכרונכם לטובה, ובמה בשופר ורי"ה לו, וצריך לבאר למה דוקא תלוי בשופר. קבלת המלכות והעלאת הזכרון לטובה. ונבאר ענין עירוב השטן בתקיעת שופר, כמו שאמר חז"ל (רי"ה טו, א) "למה תוקעין ומריעין כשהן יושבין, ותוקעין ומריעין כשהן עומדין, כדי לערבב השטן". ונבאר קצת ענין קטרוג השטן וערבובו, שהנה השטן הוא יצר הרע, אשר תחת ידו כל צבא המעשים הרעות וחיל מסיית האדם מדרך הישרה. והנה כאשר הקב"ה רוצה להביא טובה לעולם אזי הוא מתגבר בכוחותיו ונכליו להסית את האדם מדרך טובה עד שכפי טבעו תהיה זאת הטובה לדע לו, כי ישחית על ידי גאוה וכמו שכתוב וישמן ויבעט וירבים לו, טו. אמנם באמת כתיב בישראל "כי אחם המעט מכל העמים" ושם ז, ודרשו חז"ל (חולין פט, א) "שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני", א"כ מראש צורים חוצב טבע עם קדוש להרות בעבודה ותקון המעשים על ידי רוב טובה. אמנם כל זה הוא מצד עצם הנפש שהן טהורות וספיר גורתם, אבל העסקים הגופניים משביחים טוהר הנשמה, ויכול להתקלקל מרב טובה, ולפעמים ח"ו יגבר הקטרוג עד שאפילו ההשפעה הממוצעת ג"כ תהפך לרועץ, ועפ"ז אפשר שימשך ח"ו מדת הדין קשה. מה עשה הקב"ה, ציונו לתקוע בשופר, וטבע השופר הוא לעורר את הנפש מתרדמתה ותתגבר ככחה, שאז אם היא טובה תחזור לכסוף את הטוב ולהדבק בעבודה באהבת ד' ויראחו, ולנפש רעה תוסיף רעה, כי יתחד לקראת נקימה וכל מדה רעה שבעמקי נפשו, ע"כ היו משתמשים האומות ג"כ

וְהָיָה יוֹם לַקָּדוֹשׁ - הַיּוֹם הַזֶּה

והנה כל הנמצאים זולתי המלך הקדוש ב"ה לבדו אינם יודעים הכל, ויכולים לדון משפט כל דבר כפי הנראה מרכיו, אבל עומק הנפש גלוי רק לשי"ת שהוא אלוה כל הנפשות, על כן רואה על נקודת הנפש, והיא קדושה ועז כידה להדריך את כל כוחות הגוף לקדושה, ועל ידי השופר מתגלה זה לעין כל, כי הנפש כמו שהיא בעצם טהרה מתרוממת על ידי קול השופר וחוגרת עז. ואע"פ שהמעשים בכל השנה יש למצא בהם חסרון, אינם כ"א מצד מקרים זרים, שאור שבעיטה ושיעבוד מלכיות, ע"כ תעבר תפילתנו להסיר ממנו כל פגע רע וכל שטן ונשוכ לשימור חוקי רצונו ב"ה בכל לב. א"כ אע"פ שכל עיסקנו בתפילתנו ביום הנורא רק על כבוד האל ב"ה, אי יחשוב אדם שח"ו לכבינו רחוק מזה ועינינו אל בצענו, לא כי על ידי השופר מתגלה אמתת הנקודה, וזה גורם שהכל יכירו שא"א לשום כח בעולם לנפוש את עם ד' רק ד', שופטנו ומלפניו ב"ה יצא משפטנו כמש"כ "עיניך תחזינה מישרים" (תהלים יז, ב).

א"כ זמן תקיעת שופר היא עת חפץ להשריש בלבבו הסכס חזק על קיום התורה והמצוה לכל השנה, ודבר זה יסייע שגם כל ימות השנה הקדושה הפנימית מתחזקת עד שאין צורך לשום יסורי ח"ו, ולמרו זה מדברי רז"ל (רי"ה טו, ב) "כל שנה שאין תוקעין לה בתחלתה מריעין לה בסופה, מ"ט דלא איערבב' שטן", כי כיון שלא הוריה עומק טהרה הנפש בראש השנה יוצרך ח"ו לביטושין ויסורין להוריה אור הנפש על מחשכי החומר, ומכלל דבריהם נשמע שעל ידי תקיעת שופר וההכנה לכל השנה בעת התקיעה יסורו כל המקטרגים, ויאין שטן ואין פגע רע" ומלא ה, יט, רק טוב וזן וכבודו יתן ד' להולכים בתמים. ועפ"י תהלים פד, יג.

וְהָיָה יוֹם לַקָּדוֹשׁ - הַיּוֹם הַזֶּה

שופר מתן תורה

קולות אלוהיים נמשכים אלינו ממעמד הר סיני וממתן תורה<sup>41</sup>. "קול השפר הולך וחזק מאד"<sup>42</sup>. קול שופר ששמענו אז, הולך ונמשך עד עתה ולכל הדורות. "קול גדול ולא יסף"<sup>43</sup>. את הקול המקורי והיסודי הזה אנו מחדירים לתוכנו, ומגלים אותו במעשים ואמירות. מתוך שמיעת הקול הזה יש ערך לכל מעשינו ודיבורינו. "בריות בראשית חדרו ממן, בהגלותך מלכנו על הר סיני, ללמד לעמך תורה ומצוות, ותשמיעם את הוד קולך"<sup>44</sup> - וכן עתה בראש-השנה אנו מתכוונים לשמוע קולות השופר ולהחזיר אותם לתוכנו.

"וואים את הקולות"

במעמד הר סיני התעלנו והתרוממו לדרגה העליונה של "וכל העם ראים את הקולות"<sup>45</sup>. "ואים את הנשמה ושומעים את הנראה"<sup>46</sup>. מתוך התרוממות העליונה וההתקשרות אל האלוהים, הוסרו המחיצות שבין החושים וזכו לראות קולות<sup>47</sup>. גם שמיעה וגם ראייה הן כוחות חיים של האדם. "ויצד ד' אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים"<sup>48</sup>. נשמת החיים האלוהית הזאת כוללת את כל הכוחות. שמיעה וראייה הן גילויים חלקיים של נשמת החיים הזאת. לכן במצב של התעלות לעילא ולעילא, מתרומם האדם מעל החילוקים הפרטיים האלה.

הימים הנקודים - ימים הנקודים

בקול שופר בעת מלחמה לעורר רוח השנה והנקמה בעם וכש"כ (ירמיה ד, יט) "קול שופר שמעת נפשי תרועת מלחמה".

והנה כאשר מתגלה ע"י קול השופר עומק טבע הנפש להיטיב נטו הצללים, יוכל האדם לקבל על עצמו בנקל כל המדות הטובות והמעשים טובים, ושיהיה מוסיף על ריבוי השפע רב עבודה ודרך נכונה, א"כ אין לו במה לקטרג, כי על העבר באמת מועילה התשובה השלמה, אלא שעל ידי החומיות שגברה על הנפש מצד העונות אפשר ח"ו שתהיה הטובה ללא טובה, אבל על ידי תקיעת השופר מתארה אור הנפש הפנימית שאדרבא ע"י רוב טובה יוסיף שלמות.

הנה בשעת קבלת התורה, שהחזיר הקב"ה על כל אומה ולשון ולא קבלוה, נע"י ע"ז ב, ב גלו יודוע לפניו שמיאונם בתורה הוא מצד עצם נפשותיהם שהן הפכות מרצונו השלם ב"ה, וכ"מ שחתעורר עצם נקודת נפשוחם כן יגרל הריחוק וההפך, אבל אצל ישראל רק מצד הריחוק המקרי יתכן להיות איזה ריחוק ומטן מבדיל כינינו לבין אלהינו, אבל בעצם הנפש קרובה לאור ד' ומתענת על זיו כבודו ב"ה, ע"כ נגלה עליהם בקול שופר חזק מאד, ונתגלתה נקודת נפשם וקבלו התורה כולם באהבה גמורה. והנה קבלת עול מלכותו ית' היא שיהיה רצונו משוכנע לרצון קונו ב"ה, ולא יעלה על דעתו רצון הפוך מרצונו, כמו שעבר המלך הנאמן לא יחשוב מחשבות נגד עצת מלכו ואדונו, וכשיהיה האדם כזה המצב יוכל לקבל כל טובות וברכות שבעולם ויועילו לו להיטיבו באחריותו. אמנם א"א שיהיה זה נגלה מצד חושך הגוף, רק על ידי השופר הצללים נסים ואור האמת מתגלה, א"כ במה יקובל ע"י עליו עול מלכותו, ובמה יבא זכרונו לפניו לטובה, רק על ידי השופר.

לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוָה

זכות אבות בנויה, על המשך הינוכי מוסיף של האבות, "למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו" - חניכיו. היסוד של זכות, הוא קדושה אנושית של אבותינו הקדושים, וכל מה שמחליל באדם, יכול להיות מצב שיש לו הפסקה. לעומת זאת, ברית היא כרית ה' / ברית בורא עולם, ברית צדיק בכל-הדורות, וזה חילוק יסודי עצום. אברהם אבינו לא כרת ברית עם ה', הוא כרת ברית עם אבימלך. אבל ה' כרת ברית עם אברהם, וברית ה' היא ברית שמעולם נתגלה, ברית שמתחילה מבורא עולם. וגמשת הברית במעמד הר סיני יכרתי אתך ברית ואת ישראל, ברית ה' קיימת בפנימיות, בנשמת הכריאה, "כי לא אדם הוא להנחם", מאו ועד הנה נמשך אותו מצב, הברית עם ה' קיימת, וחיה בנשמתנו, בדמנו.

הידיעה ש"מלכותך מלכות כל עולמים וממלכתך בכל דור ודור". הידיעה הזו טבועה בתוכנו, בנגוד גמור ל"גויים שחזו אלהים". ממעמד הר סיני, קיים, וחי, ותוקע בתוכנו השופר המדיעי, ש"מלכותך מלכות כל עולמים", זהו ערך חיינו, ובגללו, אשרינו מה טוב חלקנו. זהו ערך חיינו, "למען אלהים חיים", שאם לא כן, לשם מה הל' ומתוך כך, "זכרנו לחיים". כל הקולות, וכל מצבי חיינו, הפרטיים והצבוריים, הם כולם ענין אחד של המלכת מלך מלכי המלכים על עולם ומלואו.

מתוך ידיעה אמיתית זו, מכירים אנו שהעולם אינו הפקר, ואנחנו מתחייבים בבירורי חשבון של פרטי פרטים של בין אדם למקום. נדע, שבתוכנו אנו מוקינים מהארת אור פני מלך חפץ בחיים, ככל שנכיר יותר באשרינו זה, של "מה טוב חלקנו וירושנתנו", ירושת התורה, מתוך כך נכיר את שלמות נפשנו ונשמחנו.

חרירת העז של מעמד הר סיני, בהמשך קבלת השמועה מפי רבותינו, תגלה לעינינו גילוי העוז של הופעת ה' עלינו בימינו, בבנין הארץ ובסדרי כבוד גלויות המקדשים שם ה' לעיני כל אפסי ארץ. מיום ליום, ומלילה לילה, הולכת ומתגברת שלמותנו. שלמות ארצנו, ושלמות נשמתנו הכללית והפרטית של כל אחד ואחד מישראל, והשלמות של קיום התורה כולה. "הנצח זו ירושלים", נצח זה הולך ומתברר ומתבהר לעינינו, ויפגשו שופר סיני ושופרו של משיח, ויתגלה בבירור החמשך, מאו ועד הנה. נוכך את עצמנו יותר ויותר, ונוכרו טוב מאוד את אזהרת בניאינו: "ואיש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם".

יָמֵינוּ הַזֵּה הַיּוֹם הַזֶּה

"עם יודעי תרועה"

אחת קול אלוהים ששמענו בהר סיני הולך ונמשך מאו ועד הנה: "קול גדול ולא יסף"<sup>49</sup>. אנתנו עם יודעי תרועה. "אשרי העם יודעי תרועה"<sup>51</sup>, לא רק שומעי תרועה, אלא יודעי תרועה<sup>52</sup>. אנתנו עם ידעי אלהינו<sup>53</sup>, מאו נהיינו לעם לד' אלוהינו. "עם זו יצרת לי תהלתי יספרו"<sup>54</sup>. בעצם יצירתנו אנתנו "עם ידעי אלהינו", ואנו מודיעים והודענו לכל, שיש מלך עולם לכל מלוא העולם, וידיעה זו היא אותה ידיעה שחדרה לתוכנו במעמד הר סיני, עלי-ידי קול השופר ששמענו אז, והיא אותה ידיעה שאנו חוזרים ומודיעים ביום הדין בכל שנה ושנה.

הימים הנקודים - ימים הנקודים